

redelse af Heste, medens den extraordinære i Krigstid maa betragtes som en Krigsskat, for hvilken jeg ikke troer, at Kjøbstæderne paa nogen Maade kunne fritages.

Hvad endelig angaaer det Spørgsmaal, hvorledes de nye, nationale Heste herefter blive at udrede, og hvorledes Byrden ved dens Udredelse kan blive saa taalelig som muligt, da troer jeg rigtignok, at det her paa ingen Maade gaaer an at slaae ind paa den Vej, som er anvist i det forelagte Lovudkast, da denne Udredelsesmaade vil blive altfor kostbar, uden derfor at yde Armeen nogen særdeles Betyngelse for, at den altid kan være forsynet med indøvede Heste. Jeg sigter her ikke nærmest til, at den første Anskaffelse af de nationale Heste bliver dyrere, baade fordi de skulle indkjøbes af en offentlig Autoritet, og fordi den Alder, hvoraf de præsenterede Heste skulde være, nu er indskrænket til mellem 5 og 7 Aar, medens den før var mellem 4 og 8 Aar, eller at den aarlige Underholdning af Hestene bliver dyrere, naar de hele Sommeren over skulle holdes paa Stald, og naar, som § 12 bestemmer, Krigsbestyrelsen vorder beføjet til naarformhelt at lade en Officeer eller Dyrlæge foretage Inspectionsreise i Districtet; men jeg tænker paa den hele Maade, hvorpaa Udcastet vil have Hestene fordeelte paa Amtterne, og der anbragte hos Foderværter, efterat være indkjøbte af Amtets Monstringscommission paa Amtsrepartitionssfondets Regning. Jeg troer, at baade Anskaffelsen og Underholdningen af Hestene paa den Maade vil blive for bekostelig. Man har her en Erfaring, som man kan beraabe sig paa. Der er i Vinter en stor Mængde Heste indtingede hos Foderværter omkring i Provindsferne. Den almindelige Betaling har været 1 Mk. om Dagen, som udgjør 60 Rbd. om Aaret for enhver Hest. Dette udgjør for Armeens 1728 nationale Heste, hvis de paa lignende Maade blive opstalbede hos Foderværter, 103,680 Rbd. om Aaret.

Man vilde tage meget feil, dersom man troede, at Byrden med Udredelsen af nationale Heste hidtil havde tynget paa det privilegerede Hartkorn med en endog kun tilnærmelsesviis lige stor Sum, den har ikke tynget med den halve Sum. Og vil man nu gaae sparsomt tilværks,

saa skal man bære sig ad ligesom hidtil manges Udreder har maattet gjøre, naar han enten ikke selv har kunnet holde Hesten eller var kjed af de idelige Bryderier, som Sessjonen forvolder ham. Han har ligesom betalt en anden Mand 20 til 30 Rbd., for at overtage Udredelsen af Hesten, baade dens Anskaffelse og Underholdning. Alle de Mangler, hvoraf Lovudcastet lider, have, hvis jeg har seet ret, deres Grund i den Halvbed, som gaaer igjennem det, at man hverken har behandlet Sagen som en reen Statsfog eller som en reen Communesog. Deraf kommer de mange enkelte Bestemmelser, som gjøre, at det fra alle Sider vil finde Modstandere. Man skal behandle Udredelsen af Heste til Armeens Brug enten som en Statsfog, og da opkjøbe man alle Heste for Statskassens Regning — hvilket i ethvert Tilfælde bør skee — og opstalde dem i Depoter, hvor de passes af Regimentets Folk, og fodres med den Fourage, som enten udfriyes eller anskaffes ved Licitation; men, hvis dette bliver for kostbart — og det vil blive for kostbart —, saa reparere man Hesteudredelsen paa de enkelte Communer paa Landet og i Kjøbstæderne. Er en Commune for lille, kan den sammenlægges med en anden. Da det dog alligevel ikke vil være muligt, at faae Heste holdt i alle Communer for samme Priis, saa kommer det ikke an paa, om den enkelte Commune har nogle saa Tønder Hartkorn flere eller færre end den anden.

Jeg vilde foretrække denne Fremgangsmaade for den, som er foreslaaet af en anden æret Taler, at dele Landet for sit Beskommende i ligesaa mange Udredningsdistricter som der fordres Heste, fordi den er lettere at iværksætte, og fordi Regjeringen dog i hvert District maatte have en bestemt Mand at kunne henvende sig til — hvilket her findes i Formanden i Sogneforstanderskaberne.

Nothe: Det foreliggende Lovforslag indeholder to forffjellige Hovedpunkter, som jeg vil tillade mig noget nærmere at betragte hver for sig, nemlig det Ene: Udskrivning af det fornødne Antal Heste til Armeen i Fredstid, og det Andet: Udskrivning af Heste i Tilfælde af Krig. Hvad det Første angaaer, da troer jeg, at den eneste Vej, ad hvilken vi kunne komme